

En la línia iniciada als *FULLS/80* sobre el teatre a Mataró, a la postguerra, ara Albert Pera ens parla del que es va fer al petit teatre que hi havia al pati dels Lluïsos.

POANT MOLT A FONS

Sí, érem nois del Foment, de les Congregacions Marianes, exhibíem cinta i medalla a les processons i anàvem a Sabatina. Tot just sortits de la closca de la infantesa, ens delíem per fer com els grans, per créixer de pressa.

El fons de fe assumida i convençuda no ens el treia ningú, però a més, teníem altres inquietuds. Ens temptava el món de les lletres, de la música, del teatre i ens anàvem descobrint tendències i afinitats que cristal·litzaven en amistats per tota la vida.

En el teatre, hi convergiem alguns d'aquests enderiats. Ja sabem que del cantó del Foment, a diferència del Centre Catòlic, només ens era permès de treballar amb elements masculins. Tota una limitació que els costums d'aleshores —situem-nos en aquell temps—, feien passadora i que alternava les obres de la galeria

salesiana amb les manipulacions ben intencionades, però maldestres, dels textos originals, i que consistien a substituir promeses per germans, dames de la cort per ambaixadors i baronesses per barons, posem per cas. Una trafica semblant a la tergiversació del doblatge del cinema en la censura franquista.

En el teatre del Foment, abans Teatre Principal de Mataró, hi admiràvem els grans actors que omplien dignament l'escenari amb personatges com

Pere Comas, Antoni Comas,
Albert Pera, Jordi Manent,
Carles Fradera i Pere Rigau
en una representació
al teatre dels Lluïsos.

mestre Jordi, d'*El Ferrer de Tall*; l'abat de Montserrat, de *La mort de l'escolà*; o el faraó de *La Glòria d'Israel*. Els Puig, els Font, els Soler, els Andreu, els Barrera, tots dos germans, els Rabassa, els Raventós, els Esperalba, els Mons, els Andreu, els Llinàs, i tants d'altres, eren models inabastables per a nosaltres, que amb prou feines érem xitxarel·los a mig fer que no comptàvem per a res.

Hi havia el camp dels Lluïsos com a espai d'esbarjo per a les activitats esportives o lúdiques dimanants del catecisme i les congregacions. Hi havia un edifici sense cap gràcia que contenia un escenari migrat i una espècie de saleta auditori, un teatrí de fireta, vaja.

Volíem fer com els grans, emprendre gestes teatrals, i amb el que teníem –poca cosa–, vam començar a escenificar unes peces teatrals d'un acte, escrites en un català macarrònic d'abans de les normes de Pompeu Fabra: *Cebes al Cap* i la seva rèplica, *Els Grills de les Cebes*; *El Curandero del Barri*; *El Nebot de l'Oncle*; *Per no entendre el Castellà*; *Falta un Artista*, entre d'altres. Eren sainets còmics dels que introduïen o cloïen els drames de més consistència. Ja sabeu que abans, els programes cinematogràfics constaven de dues pel·lícules, la bona i la dolenta, i que els espectacles teatrals s'amenitzaven amb entremesos, la torna, com si diguéssim.

Doncs bé, així vam començar, primer amb un públic infantil, que després ja venien acompanyats d'àvies i tietes, alguns pares també, i es va anar ampliant l'acceptació entre un públic favorable i indulgent.

A la nostra manera, creixíem, i ens vam atrevir fins i tot amb obres de gran format com *Don Gonçalo* o *L'Orgull del Gec*, *El preu de la Glòria*, *La fúria*. Vam arribar a muntar *Els Pastorets*, dintre la precarietat d'elements d'infraestructura. Declamàvem els versos del Misteri de Nadal (el text dels *Pastorets* del Foment), que dit sigui de passada, podríem afirmar sense exagerar que són els *Pastorets* de més dignitat literària de tots els que es representen actualment, i ja veieu, aquí rau, en un fons de calaix, oblidats de tothom. Ens intercanviàvem els papers i així tots els actors sabíem tota l'obra de memòria i ens estalviàvem les rivalitats i reticències que observàvem en els actors de debò. Quant al vestuari, en llogàvem una mínima part a

can Patuel, però la majoria era de confecció casolana en les possibilitats de cadascun de nosaltres de trobar col·laboració casolana en espècies i en mà d'obra.

La feina era nostra per buscar qui interpretés l'únic personatge femení de l'obra, la Mare de Déu, entre germanes, veïnes d'escala o relacions d'amistat. Ens en sortíem, però, i així van desfilar pel minúscul escenari les noietes Mitjans, Ribas, Llagostera, Salomó, totes maquíssimes, val a dir-ho.

Érem una colla amb bona voluntat i molt ben avinguts. Hi havia els tocats de l'afecció al teatre, els que dominaven l'electricitat i la megafonia i els que amb martell i tatxes feien d'escenògrafs improvisats.

Érem els germans Mitjans, Josep i Joan, en Pere Comas, en Jordi Manén, en Josep Martí, en Pere Rigau, en Carles Fradera, en Rafel Buscà, l'Antoni Comas, en Josep Valls, l'Anton M Font, en Josep M Gironès, en Bartomeu Llagostera, en Joan Batlle, en Josep Ribas, en Felip Giménez i el que us explica tot això. Potser me'n descuido algun, a qui demano perdó i em justifico perquè al cap de tants anys, la memòria comença a fallar.

Ens hi esforçàvem i vistos des d'ara, fem una mica de riure. No en sabíem més, ¿què voleu fer-hi? A més de teatre, de tant en tant, els diumenges d'estiu a la tarda, organitzàvem festivals que es van anar tornant familiars. Ballades de sardanes amb discos, combinades amb espectacles de diversa índole com recitacions poètico-humorístiques, –aquell Xanxes municipal, creació d'en Pere Comas–, sketches paròdics de situacions còmiques com la imitació d'un passatge d'avió en ple vol, amb mareig inclòs, la sala d'espera d'un dentista amb prèvia aplicació d'anestèsia local, la interpretació a veu apagada dels sempiterns discos *Oh, Pepita* i *Buen Menú*, els únics que teníem d'aquest gènere, junt amb *El crimen de Torrijos*, com un play-back actual, el simulacre de ventriloquia i ninot parlant...

No hi escatimàvem humor ni joventut enmig d'uns temps de mancances materials i polítiques. Humor i joventut que ara els tinguéssim. No es pot anar enrera i considerem-nos afortunats de poder recordar una activitat i unes anècdotes de bona amistat amb les quals vam ser feliços. N'hi ha que ja no poden.

Albert Pera